

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
TRESTNÝ ODBOR
ŠTÚROVA UL. 2, 812 85 BRATISLAVA 1

Zhodnotenie

stavu zákonnosti a dokazovania v konaní orgánov činných v trestnom konaní a v ich rozhodovacej činnosti a rozhodovacej činnosti súdov, a to pri trestných činoch všeobecne nebezpečných podľa § 284 Trestného zákona až § 289 Trestného zákona a usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, spáchaných vodičmi motorových vozidiel pod vplyvom alkoholu a iných návykových látok v období od 1.1.2022 do 31.12.2022.

Podľa bodu 7. Plánu hlavných úloh prokuratúry SR na rok 2023 bolo trestným odborom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v súčinnosti s krajskými a okresnými prokuratúrami vypracované „Zhodnotenie stavu zákonnosti a dokazovania v konaní orgánov činných v trestnom konaní a v ich rozhodovacej činnosti a rozhodovacej činnosti súdov, a to pri trestných činoch všeobecne nebezpečných podľa § 284 Trestného zákona až § 289 Trestného zákona a usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, spáchaných vodičmi motorových vozidiel pod vplyvom alkoholu a iných návykových látok v období od 1.1.2022 do 31.12.2022“ (ďalej aj „zhodnotenie“).

Cieľom zhodnotenia je vyhodnotenie stavu zákonnosti konania a rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní, ako aj vyhodnotenie rozhodovacej praxe súdov z hľadiska ukladania konkrétnych sankcií v trestnom konaní za rok 2022, ale tiež v kontexte porovnania stavu zákonnosti konania a rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní a porovnania trendu ukladaných trestov, a to v nadväznosti na závery „Zhodnotenia stavu zákonnosti a dokazovania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona a trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, vypracovaného generálnou prokuratúrou za obdobie od 1.1.2020 do 31.12.2020“ (ďalej aj „Zhodnotenie za rok 2020“).

Pre potreby zhodnotenia boli vypracované hľadiská, zaslané všetkým krajským prokuratúram pokynom riaditeľa trestného odboru zo 7.3.2023, ktoré pozostávali z piatich častí:

- I. štatistické údaje k spôsobu rozhodnutia
- II. štatistické údaje k ukladaniu trestov a ochranných opatrení
- III. dokazovanie a zákonnosť prípravného konania
- IV. súdne konanie
- V. komplexné zhodnotenie

I.časť – štatistické údaje k spôsobu rozhodnutia

Táto časť obsahuje štatistické údaje pri konaniach za jednotlivé krajské prokuratúry za rok 2022, ako aj súhrnné údaje, umožňujúce celkový prehľad za rezort prokuratúry za rok 2022, ktoré sú podrobnejšie zhodnotené v III. a IV. časti zhodnotenia a tiež pre porovnanie, súhrnné údaje za rezort prokuratúry za rok 2020.

Krajská prokuratúra Bratislava

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§149 ods.5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	426	80	68	16	590	0	0	590	652
Počet obžalovaných osôb	413	77	67	15	572	0	0	572	640
Počet odsúdených osôb	386	74	55	13	528	0	0	528	621
Počet oslobodených osôb	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špeciálna recidíva	28	4	11	1	44	0	0	44	70
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	1	1	1	0	3	0	0	3	5
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	5	0	0	0	5	0	0	5	4
Počet konaní o DoVaT	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajská prokuratúra Trnava

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	390	18	43	9	460	0	0	460	402
Počet obžalovaných osôb	384	18	42	9	453	0	0	453	422
Počet odsúdených osôb	365	17	39	9	430	0	0	430	412
Počet oslobodených osôb	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Špeciálna recidíva	43	5	11	1	60	0	0	60	50
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet konaní o DoVaT	1	0	0	0	1	0	0	1	7
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajská prokuratúra Nitra

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	408	22	41	4	475	2	0	477	479
Počet obžalovaných osôb	396	20	38	3	457	2	0	459	396
Počet odsúdených osôb	325	20	43	5	393	3	0	396	380
Počet oslobodených osôb	1	0	0	0	1	0	0	1	0
Špeciálna recidíva	39	3	11	0	53	0	0	53	48
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	0	2	0	0	2	0	0	2	1
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	0	1	0	0	1	0	0	1	0
Počet konaní o DoVaT	2	0	0	0	2	0	0	0	2
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajská prokuratúra Trenčín

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	448	37	47	4	536	2	0	538	453
Počet obžalovaných osôb	392	35	36	4	466	2	0	468	405
Počet odsúdených osôb	386	33	39	4	462	2	0	464	402
Počet oslobodených osôb	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špeciálna recidíva	19	5	25	0	49	0	0	49	39
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	0	1	0	0	1	0	0	1	2
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet konaní o DoVaT	63	1	10	0	74	0	0	74	43
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajská prokuratúra Banská Bystrica

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	669	27	63	12	773	0	0	773	579
Počet obžalovaných osôb	659	26	57	12	754	0	0	754	570
Počet odsúdených osôb	661	26	59	12	758	0	0	758	565
Počet oslobodených osôb	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špeciálna recidíva	56	6	13	3	78	0	0	78	94
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	7	1	0	0	8	0	0	8	0
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet konaní o DoVaT	7	0	6	0	13	0	0	13	8
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajská prokuratúra Žilina

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	607	57	76	12	752	1	0	753	825
Počet obžalovaných osôb	527	54	59	10	709	3	0	712	746
Počet odsúdených osôb	489	52	57	2	669	2	0	671	783
Počet oslobodených osôb	1	0	0	0	1	0	0	1	0
Špeciálna recidíva	63	14	17	0	94	0	0	94	41
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	4	0	0	0	4	0	0	4	6
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	3	0	0	0	3	0	0	3	3
Počet konaní o DoVaT	11	1	2	0	14	0	0	14	26
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajská prokuratúra Prešov

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	521	20	50	7	598	0	0	598	679
Počet obžalovaných osôb	486	17	54	6	563	0	0	563	637
Počet odsúdených osôb	478	13	51	5	547	1	0	548	608
Počet oslobodených osôb	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špeciálna recidíva	21	1	18	0	40	0	0	40	52
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	5	0	0	0	5	0	0	5	1
Počet konaní o DoVaT	10	8	2	0	20	0	0	20	18
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajská prokuratúra Košice

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	550	38	57	13	658	1	0	659	643
Počet obžalovaných osôb	542	37	47	13	639	1	0	640	625
Počet odsúdených osôb	539	35	45	12	631	1	0	632	618
Počet oslobodených osôb	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špeciálna recidíva	37	0	20	2	59	1	0	60	80
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	1	0	0	0	1	0	0	1	3
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	6	0	0	1	7	0	0	7	3
Počet konaní o DoVaT	6	0	0	0	6	0	0	6	2
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Krajské prokuratúry – súhrnne

	§ 289 ods. 1	§ 289 ods. 2	§ 289 ods. 3	§ 289 ods. 4	SPOLU § 289	§ 149 ods. 4	§ 149 ods. 5	SPOLU § 289 § 149	SPOLU Rok 2020
Počet obvinených osôb	4019	299	445	77	4840	6	0	4846	4534
Počet obžalovaných osôb	3980	308	400	75	4763	9	0	4772	4444
Počet odsúdených osôb	3629	270	388	62	4724	11	0	4735	4389
Počet oslobodených osôb	2	0	0	0	2	0	0	2	2
Špeciálna recidíva	306	41	126	7	480	1	0	481	932
Počet rozhodnutí podľa § 215 TP	13	5	0	0	18	0	0	18	21
Počet rozhodnutí podľa § 214 TP	19	1	0	1	21	0	0	21	14
Počet konaní o DoVaT	98	9	20	0	127	0	0	127	111
Počet vecí s využitím § 363 TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabuľkovo sú vyhodnocované štatistické údaje pri trestných činoch ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona a usmrtienia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, a to z dôvodu ich porovnania so zhodnotením 2020, a tiež z dôvodu, že trestné konania, vedené pre trestné činy všeobecného ohrozenia podľa § 284 - § 285 Trestného zákona a trestné činy poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 – 288, boli evidované v roku 2022 len v ôsmich prípadoch a porovnateľnosť s rokom 2020 nie je možná, keďže vtedy súčasťou Zhodnotenia za rok 2020 neboli.

Krajské prokuratúry – súhrnne - k spôsobu rozhodovania súdov a k pomeru alkoholu a inej návykovej látky

	KP BA	KP TT	KP NR	KP TN	KP BB	KP ZA	KP PO	KP KE	KP Spolu
Počet vecí rozhodnutých súdom postupom podľa § 204 TP	493	398	382	172	428	398	457	525	3253
Počet vecí rozhodnutých súdom inak (DoVaT + trestný rozkaz + rozsudok)	91	56	77	44	316	686	106	106	1482
Návyková látka – pomer alkohol a	499	385	442	195	556	600	561	562	3800
drogy u obvinených osôb	12	0	10	57	191	75	21	48	414

II. časť – štatistické údaje k ukladaniu trestov a ochranných opatrení

Krajská prokuratúra Bratislava

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	295	56	31	10	392	0	0	293
	Súdom uložený	268	55	33	12	368	0	0	293
NEPO trest OS	Návrh OP	41	12	17	4	74	0	0	57
	Súdom uložený	27	10	12	2	51	0	0	57
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	391	75	55	15	537	1	0	504
	Súdom uložený	390	75	55	15	536	1	0	504
Peňažný trest	Návrh OP	69	6	9	0	85	0	0	144
	Súdom uložený	94	9	10	0	113	0	0	144
Prepadnutie veci	Návrh OP	16	0	3	0	19	0	0	23
	Súdom uložený	9	0	2	0	11	0	0	23
Trest povinnej práce	Návrh OP	3	1	0	0	4	0	0	0
	Súdom uložený	3	1	0	0	4	0	0	0
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Trest vyhostenia	Návrh OP	3	0	1	2	6	0	0	0
	Súdom uložený	1	0	1	2	4	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	1	0	1	0	2	0	0	-
	Súdom uložený	1	0	1	0	2	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	7	2	1	0	10	0	0	13
	Súdom uložený	7	2	1	0	10	0	0	13

Krajská prokuratúra Trnava

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	303	14	29	5	351	0	0	298
	Súdom uložený	285	11	29	5	330	0	0	268
NEPO trest OS	Návrh OP	26	2	8	2	38	0	0	19
	Súdom uložený	20	2	9	2	33	0	0	17
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	366	16	38	9	429	0	0	412
	Súdom uložený	364	16	38	9	427	0	0	412
Peňažný trest	Návrh OP	25	1	1	1	28	0	0	91
	Súdom uložený	49	4	1	2	56	0	0	124
Prepadnutie veci	Návrh OP	19	2	5	0	26	0	0	0
	Súdom uložený	13	2	5	0	20	0	0	0
Trest povinnej práce	Návrh OP	5	0	0	0	5	0	0	7
	Súdom uložený	6	0	0	0	6	0	0	7
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Trest vyhostenia	Návrh OP	1	0	0	2	3	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	1	1	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	3	0	3	0	6	0	0	0
	Súdom uložený	3	0	3	0	6	0	0	0

Krajská prokuratúra Trenčín

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	345	27	30	4	406	0	0	352
	Súdom uložený	333	27	27	4	391	0	0	320
NEPO trest OS	Návrh OP	16	3	12	0	31	0	0	34
	Súdom uložený	13	3	13	0	29	0	0	29
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	421	32	41	4	498	0	0	414
	Súdom uložený	413	31	39	4	487	0	0	401
Peňažný trest	Návrh OP	62	4	3	0	69	0	0	102
	Súdom uložený	66	4	3	0	73	0	0	66
Prepadnutie veci	Návrh OP	17	1	8	0	26	0	0	30
	Súdom uložený	14	1	5	0	20	0	0	15
Trest povinnej práce	Návrh OP	4	0	1	0	5	0	0	5
	Súdom uložený	4	0	1	0	5	0	0	5
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Trest vyhostenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	4	1	1	2	8	0	0	-
	Súdom uložený	4	1	1	2	8	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	6	0	7	1	14	1	0	15
	Súdom uložený	6	0	7	1	14	0	0	15

Krajská prokuratúra Nitra

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	367	18	37	5	427	0	0	293
	Súdom uložený	343	16	37	5	401	0	0	293
NEPO trest OS	Návrh OP	9	1	7	0	17	3	1	57
	Súdom uložený	8	1	6	0	15	3	1	57
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	373	20	39	5	437	3	1	504
	Súdom uložený	372	20	39	5	436	3	1	504
Peňažný trest	Návrh OP	9	3	0	0	12	0	0	144
	Súdom uložený	29	3	1	0	33	0	0	144
Prepadnutie veci	Návrh OP	4	1	2	0	7	1	0	23
	Súdom uložený	4	0	2	0	6	1	0	23
Trest povinnej práce	Návrh OP	4	0	0	0	4	0	0	9
	Súdom uložený	7	0	0	0	7	0	0	9
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Trest vyhostenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	1	0	0	0	1	0	0	-
	Súdom uložený	1	0	0	0	1	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	6	0	0	0	6	0	0	-
	Súdom uložený	6	0	0	0	6	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	6	1	3	0	10	3	1	7
	Súdom uložený	6	1	3	0	10	3	1	7

Krajská prokuratúra Banská Bystrica

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	452	22	39	8	521	0	0	394
	Súdom uložený	408	22	38	10	478	0	0	379
NEPO trest OS	Návrh OP	28	4	14	2	48	0	0	31
	Súdom uložený	28	3	10	1	42	0	0	30
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	647	27	62	11	747	0	0	572
	Súdom uložený	644	26	61	11	742	0	0	571
Peňažný trest	Návrh OP	172	2	6	2	182	0	0	145
	Súdom uložený	194	4	4	1	203	0	0	154
Prepadnutie veci	Návrh OP	32	2	3	1	38	0	0	1
	Súdom uložený	25	1	2	1	29	0	0	1
Trest povinnej práce	Návrh OP	10	0	0	0	10	0	0	17
	Súdom uložený	15	0	1	0	15	0	0	17
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	1	0	1	0	0	0
Trest vyhostenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	1	0	0	0	1	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	15	1	1	0	17	0	0	-
	Súdom uložený	15	1	1	0	17	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	7	2	3	1	13	0	0	9
	Súdom uložený	6	2	3	1	12	0	0	9

Krajská prokuratúra Žilina

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	397	39	43	12	491	0	0	639
	Súdom uložený	381	31	47	12	471	0	0	639
NEPO trest OS	Návrh OP	28	5	10	0	43	4	0	69
	Súdom uložený	36	8	12	0	56	4	0	69
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	521	50	62	11	644	4	0	783
	Súdom uložený	565	54	71	12	702	4	0	783
Peňažný trest	Návrh OP	106	6	12	0	124	0	0	233
	Súdom uložený	159	15	16	1	191	0	0	233
Prepadnutie veci	Návrh OP	5	3	1	0	9	2	0	63
	Súdom uložený	9	2	1	0	12	2	0	63
Trest povinnej práce	Návrh OP	1	1	0	0	2	0	0	8
	Súdom uložený	1	2	0	0	3	0	0	8
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	2	0	1	0	3	0	0	0
Trest vyhostenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	16	0	5	0	21	0	0	-
	Súdom uložený	18	3	5	0	26	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	9	1	0	0	10	1	0	-
	Súdom uložený	9	1	0	0	10	4	0	23

Krajská prokuratúra Prešov

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	301	10	28	5	344	0	0	383
	Súdom uložený	301	10	28	5	344	0	0	369
NEPO trest OS	Návrh OP	13	1	11	0	25	1	0	27
	Súdom uložený	13	1	11	0	25	1	0	25
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	473	12	44	7	536	1	0	597
	Súdom uložený	473	12	44	7	536	1	0	590
Peňažný trest	Návrh OP	153	2	4	0	159	0	0	167
	Súdom uložený	153	2	4	0	159	0	0	184
Prepadnutie veci	Návrh OP	12	0	1	0	13	0	0	13
	Súdom uložený	12	0	1	0	13	0	0	12
Trest povinnej práce	Návrh OP	8	0	4	0	12	0	0	9
	Súdom uložený	8	0	4	0	12	0	0	9
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Trest vyhostenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	6	0	0	0	6	0	0	-
	Súdom uložený	6	0	0	0	6	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	3	0	6	0	9	0	0	8
	Súdom uložený	3	0	6	0	9	0	0	8

Krajská prokuratúra Košice

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	260	14	35	11	320	0	0	334
	Súdom uložený	229	12	30	11	282	0	0	331
NEPO trest OS	Návrh OP	9	5	9	0	23	1	0	31
	Súdom uložený	9	5	8	0	22	1	0	33
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	539	31	48	13	631	1	0	598
	Súdom uložený	539	31	48	13	631	1	0	599
Peňažný trest	Návrh OP	271	18	12	6	307	0	0	238
	Súdom uložený	279	18	12	1	310	0	0	240
Prepadnutie veci	Návrh OP	9	1	2	0	12	0	0	7
	Súdom uložený	9	1	2	0	12	0	0	7
Trest povinnej práce	Návrh OP	3	1	0	0	4	0	0	1
	Súdom uložený	4	1	0	0	5	0	0	1
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	1
Trest vyhostenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	-
	Súdom uložený	0	0	0	0	0	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	16	0	1	0	17	0	0	-
	Súdom uložený	16	0	1	0	17	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	8	1	6	0	15	1	0	12
	Súdom uložený	8	1	6	0	15	1	0	12

Krajské prokuratúry – súhrnne

		§ 289/1	§ 289/2	§ 289/3	§289/4	§ 289 Spolu	§ 149/4	§ 149/5	SPOLU 2020
Podmienečný trest OS	Návrh OP	2720	200	272	60	3252	0	0	2986
	Súdom uložený	2548	184	269	64	3065	0	0	2898
NEPO trest OS	Návrh OP	170	33	88	8	299	9	0	330
	Súdom uložený	154	33	81	5	273	9	0	321
Zákaz činnosti viesť MV	Návrh OP	3731	263	389	75	4458	10	1	4393
	Súdom uložený	3760	265	395	76	4496	10	1	4372
Peňažný trest	Návrh OP	867	42	47	9	965	0	0	1264
	Súdom uložený	1023	59	51	5	1138	0	0	1294
Prepadnutie veci	Návrh OP	114	10	25	1	150	3	0	160
	Súdom uložený	95	7	20	1	123	3	0	143
Trest povinnej práce	Návrh OP	38	3	5	0	46	0	0	64
	Súdom uložený	48	4	6	0	58	0	0	64
Trest domáceho väzenia	Návrh OP	0	0	0	0	0	0	0	0
	Súdom uložený	2	0	2	0	4	0	0	1
Trest vyhostenia	Návrh OP	4	0	1	4	9	0	0	0
	Súdom uložený	1	0	1	3	5	0	0	0
Zhabanie veci	Návrh OP	2	0	0	0	2	0	0	-
	Súdom uložený	1	0	0	0	1	0	0	-
Ochranné liečenie	Návrh OP	64	2	9	2	77	0	0	-
	Súdom uložený	66	5	9	2	82	0	0	-
Zákaz činnosti viesť MV na doživotie	Návrh OP	49	7	29	2	87	6	1	96
	Súdom uložený	48	7	2	2	59	8	1	96

III. časť – dokazovanie a zákonnosť prípravného konania

Zákonnosť uznesení o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia z hľadiska kritérií ustanovenia § 176 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a dôvodnosti takéhoto postupu vzhľadom na existujúcu dôkaznú situáciu v čase ich vydania, ktoré mali za následok zrušenie takéhoto uznesenia postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku a postupom podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že v trestných veciach, evidovaných v roku 2022, boli uznesenia policajtov o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia vydávané dôvodne a v súlade so zákonom, rešpektujúc ustanovenia § 176 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, pričom pochybenia, ktoré mali za následok zrušenie rozhodnutia postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku boli zistené v minimálnej miere. Keďže sa jedná o trestné činy, ktoré sú pomerne ľahko objasniteľné a pri ktorých sú páchatelia prevažne spoľahlivo identifikovateľní, bol spravidla obsahom uznesení o začatí trestného stíhania súčasne postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. K vydaniu samostatného uznesenia o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku prichádzalo len výnimočne, keď bola pri spáchaní skutku sťažovaná identifikácia osoby, ktorá vozidlo viedla, alebo boli namerané hraničné hodnoty požitého alkoholu spochybňované obranou v podobe užitia prípravkov, obsahujúcich alkohol, takže bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie, zamerané na preukázanie toho, či konkrétny vodič viedol vozidlo v stave vylučujúcom spôsobilosť na takúto činnosť.

Prokurátori zvolili postup podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku vo vzťahu k uzneseniam o vznesení obvinenia v 18 prípadoch. V obvode pôsobnosti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica takto rozhodli jedenkrát, a dôvodom takéhoto postupu bola skutočnosť, že vodič sa podrobil dychovej skúške s dlhším časovým odstupom a bolo potrebné znaleckým skúmaním vykonať spätný prepočet alkoholu k momentu jazdy. V danom prípade bolo následne znovu rozhodnuté postupom podľa § 206 ods.1 Trestného poriadku a vodič bol aj právoplatne odsúdený. V obvode pôsobnosti Krajskej prokuratúry Nitra takto rozhodli trikrát, a to z dôvodu absencie základných náležitostí, stotožňujúcich skutok a v jednom prípade z dôvodu konania nepríslušným policajtom, nakoľko obvinený sa v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. V obvode pôsobnosti Krajskej prokuratúry Košice bolo zrušené uznesenie o vznesení obvinenia trikrát, a to z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a z dôvodu absencie znakov skutkovej podstaty daného prečinu. V rámci pôsobnosti trnavskej krajskej prokuratúry bolo takto postupované trikrát, a to kvôli právnej kvalifikácii a nedostatočne popísanému skutkovému stavu. Prokurátori, patriaci do pôsobnosti Krajskej prokuratúry Prešov, zrušili postupom podľa § 230 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dve uznesenia, v ktorých absentoval zákonný popis skutkového stavu a bola použitá nesprávna právna kvalifikácia. V rámci pôsobnosti trenčianskej krajskej prokuratúry boli zrušené týmto postupom tri uznesenia o vznesení obvinenia, jedno z dôvodu nesprávnej právnej kvalifikácie, jedno z dôvodu potreby vykonania spätného prepočtu alkoholu znalcom a jedno z dôvodu arbitrárnosti. V obvode pôsobnosti Krajskej prokuratúry Žilina takto rozhodli trikrát, a to z dôvodu nepreukázania objektívnej stránky v konaní vodiča vozidla a tiež z dôvodu konania nepríslušným policajtom, nakoľko obvinený sa v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Krajská prokuratúra Bratislava zrušujúce uznesenia o začatí trestného stíhania

a vznesení obvinenia postupom podľa § 230 ods.2 písm. e) Trestného poriadku pri tomto druhu trestnej činnosti neeviduje.

Najčastejším dôvodom pre zrušovanie uznesení o vznesení obvinenia bola, rovnako ako v roku 2020, potreba overenia „stavu vylučujúceho spôsobilosť vodiča“ na vedenie motorového vozidla z dôvodu nameranej hraničnej hodnoty alkoholu, a to znaleckým dokazovaním a nedostatky v skutkových zisteniach. Zákonnosť uznesení o vznesení obvinenia bez potreby ich zrušenia bola potvrdená aj ich následnou akceptáciou súdom, ako aj skutočnosťou, že za rok 2022 (obdobne, ako v roku 2020), nebolo postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku generálnym prokurátorom SR zrušené žiadne uznesenie danej právnej kvalifikácie.

Dĺžka prípravného konania a zistené dôvody priet'ahov, opatrenia prijaté na ich odstránenie

Významná časť trestných konaní (68,10 %), vedených v roku 2022 predovšetkým pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona skončila vydaním trestného rozkazu v tzv. superrýchlom konaní podľa § 204 Trestného poriadku a dĺžka prípravného konania tak nepresiahla zákonom stanovenú dobu 48 hodín. V ďalších veciach bolo prípravné konanie ukončené do 6 mesiacov od jeho začatia, pričom hlavným dôvodom bola potreba vykonania znaleckého dokazovania, súvisiaceho s prepočtom alkoholu v krvi vodičov. Dlhšiu dobu trvania prípravného konania, cca do jedného roka vyžadovalo znalecké skúmanie z odboru dopravy a tiež dokazovanie, zamerané na poškodenie zdravia, ku ktorému prišlo v súvislosti s konaním - jazdou pod vplyvom alkoholu, kvalifikovaným podľa vyšších odsekov ustanovení § 289 a § 149 Trestného zákona. Konanie predlžovalo aj znalecké skúmanie duševného stavu obvineného alebo zisťovania závislosti na omamných látkach, ktoré tvorilo dôležitý dôkaz pre ukladanie ochranných liečení. Pokiaľ sa aj vyskytli prípady, kedy nebolo možné prípravné konanie ukončiť ani počas jedného roka, dĺžka konania bola primeraná objektívnym dôvodom, keďže v týchto prípadoch bola nevyhnutnou súčasťou dokazovania právna pomoc do cudziny. Z hľadiska dĺžky konania sa inštitút ustanovenia § 204 Trestného poriadku javí ako efektívny spôsob prejednanja a právoplatného ukončenia trestného stíhania pri trestných činoch, predstavovaných jazdou pod vplyvom alkoholu, či iných omamných látok.

Okrem týchto objektívne vzniknutých priet'ahov (spojených s potrebou vykonania nevyhnutného dokazovania pre náležité objasnenie veci), sa subjektívne priet'ahy zo strany orgánov činných v trestnom konaní nevyskytovali, takže nebolo potrebné prijímať osobitné opatrenia na ich odstránenie.

Zákonnosť meritórnych rozhodnutí vydaných podľa § 214, § 215 a § 216 Trestného poriadku

Konania, vedené v roku 2022 pre trestné činy ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona a usmrtenia podľa § 149 ods. 4 a ods. 5 Trestného zákona, boli skončené postúpením veci podľa § 214 Trestného poriadku v 21 prípadoch a zastavením trestného stíhania podľa § 215 Trestného poriadku v 18 prípadoch, teda z celkovo 4 846 obvinených v minimálnej miere. Dôvodom takéhoto postupu bol výsledok znaleckého skúmania, ktorým bola spochybnená ovplyvniteľnosť vodičov dopravných prostriedkov alkoholom, alebo inou omamnou látkou do takej miery, že „stav vylučujúci spôsobilosť“ na výkon konkrétnej činnosti sa nepodarilo v miere, potrebnej pre vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti, preukázať. K zastaveniu trestného stíhania prišlo tiež pre úmrtie páchatel'a, alebo sa jednalo o prípady, keď bolo dodatočne preukázané, že vodič požil alkohol až po tom,

čo viedol motorové vozidlo. Takéto meritórne rozhodnutia, vydané prokurátormi zodpovedali vykonanému dokazovaniu a v ich postupe nadriadené prokuratúry pochybenia nezistili.

Inštitút podmiennečného zastavenia trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku pri tomto druhu trestnej činnosti využívaný nebol, nakoľko pri skutkoch, spáchaných po požití alkoholu, alebo inej omamnej látky je za jeden z najúčinnějších prostriedkov, slúžiacich na prevýchovu páchatel'a, ale aj ochranu spoločnosti pred páchaním tejto trestnej činnosti, považovaný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, ktorého uloženie je výlučne v kompetencii súdov.

IV. časť – súdne konanie

Porovnanie rozhodnutia súdu pri uznaní viny a uložení trestu v kontexte podaného návrhu prokurátora, analýza ukladania trestov z hľadiska konkrétnych sadzieb, porovnanie trendu ukladania trestov oproti roku 2020

Vo všetkých veciach (v počte 4 772), v ktorých bola na príslušné súdy podaná obžaloba, bola táto prijatá a s výnimkou dvoch vecí (v ktorých boli páchatelia oslobodení), prišlo k uznaniu viny obžalovaných a rovnako boli, vo väčšine vecí, akceptované aj návrhy prokurátorov na ukladanie trestov, pričom v 68,10 % bolo rozhodované postupom podľa § 204 Trestného poriadku. V roku 2020 bolo postupované podľa § 204 Trestného poriadku v 3054 veciach, čo tvorilo 68,72 % podielu zo všetkých obžalovaných osôb (4 444).

Návrhy prokurátorov na tresty, ukladané za túto trestnú činnosť, boli predstavované prioritne podmiennečne ukladanými trestami odňatia slobody a peňažnými trestami. Nepodmiennečné tresty odňatia slobody boli navrhované v prípadoch recidívy, v prípadoch spáchania skutku počas skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia, pri trestnom čine všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona a tiež pri vyšších odsekoch ustanovení § 285, § 289 a § 149 Trestného zákona. Peňažné tresty a podmiennečné odsúdenia boli navrhované väčšinou alternatívne, ale vždy bol navrhovaný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu. Tento trest bol ukladaný v spojení s podmiennečným trestom odňatia slobody, alebo s peňažným trestom. Výnimkou neuloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu sú mladiství páchatelia, pri ktorých je zohľadnená prognóza ich vývoja najmä z hľadiska prípravy na ich povolanie (§ 112 Trestného zákona).

Pri návrhoch peňažných trestov prokurátori zohľadňovali ekonomickú a sociálnu situáciu páchatel'a, výšku jeho príjmu, jeho celkovú solventnosť, a to pri zhodnotení jeho doterajšieho spôsobu života, so zameraním na jeho správanie sa ako vodiča v minulosti aj z hľadiska priestupkov na úseku bezpečnosti cestnej premávky.

Jedným z najrepresívnejších trestov je trest prepadnutia veci – motorového vozidla, použitého na spáchanie daných trestných činov, pri navrhovaní ktorého museli prokurátori zohľadňovať možnosti zaistenia motorového vozidla a súčasne skúmať splnenie zákonom stanovených podmienok pre prípadné uloženie takéhoto druhu trestu, a to nielen z hľadiska dosiahnutia účelu trestu a všeobecných kritérií, upravených v ustanovení § 34 ods. 4 Trestného zákona. Pri návrhu uloženia takéhoto trestu bolo potrebné overovať tiež vlastnícke práva k motorovému vozidlu, použitého na spáchanie skutku, hodnotu vozidla z hľadiska vyhodnotenia jej primeranosti k závažnosti spáchaného skutku, ako aj možný dopad na rodinu

páchateľa a jeho blízke osoby, ktorých postihnutiu daným trestom bráni ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného zákona.

V nadväznosti na to bol trest prepadnutia veci (motorového vozidla) súdmi ukladaný až potom, čo bolo dostatočne preukázané, že motorové vozidlo je vo vlastníctve páchatel'a, je ním výlučne užívané bez priameho dopadu na jeho rodinu a hodnota vozidla nebola v zjavnom nepomere k závažnosti skutku. Keďže prokurátori požadované skutočnosti zisťovali, s návrhmi týchto trestov prevažne uspeli. Zo strany súdov nebolo takýmto návrhom vyhovené len v 27 prípadoch (zo 160).

Dôvodom neukladania tohto trestu bola napríklad práve hodnota vozidla, ktorá bola v zjavnom nepomere k miere závažnosti prečinu (§ 60 ods. 6 písm. b) Trestného zákona), vlastníctvo motorového vozidla inou osobou ako páchatel'om (§ 60 ods. 4 Trestného zákona), alebo dopad trestu na iné osoby ako na páchatel'a (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Pri podaných odvolaniach, týkajúcich sa neuloženia trestu prepadnutia veci bola zaznamenaná aj najväčšia neúspešnosť odvolaní, pretože krajské sudy sa stotožňovali s názorom prvostupňových súdov na neuloženie tohto druhu trestu.

Pokiaľ ide o ukladanie jednotlivých trestov z hľadiska konkrétnych trestných sadziieb, je zrejmé, že prokurátori využívali celé rozpätie trestných sadziieb v záujme dosiahnutia individualizácie trestu v závislosti od osoby páchatel'a a okolností prípadu.

Za spáchanie trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona bol podmienený trest odňatia slobody ukladaný väčšinou v rozpätí 24 – 36 mesiacov, s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 2 - 24 mesiacov. Výška uložených peňažných trestov bola najčastejšie v rozpätí od 800 do 5 000 €, pričom bolo zaznamenané sprísnenie od roku 2020, v priemere o 300 až 500 €. Podobne ako v roku 2020 však, v lokalitách s nižšou zamestnanosťou a nižšou príjmovou skupinou obyvateľ'ov, boli tieto okolnosti pre možnosť úhrady peňažného trestu zohľadňované a tresty boli ukladané nižšie (500 až 1 000 €). Náhradný trest odňatia slobody v prípade nezaplatenia peňažného trestu bol ukladaný najčastejšie v rozpätí od 2 mesiacov do 1 roka v závislosti od výšky uloženého peňažného trestu. Nepodmienené tresty odňatia slobody boli ukladané (ale aj navrhované) na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby, v rozpätí 3 až 16 mesiacov.

Trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu bol prokurátorom navrhovaný a súdom ukladaný priemerne v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby, v trvaní 12 až 36 mesiacov, s výnimkou aplikácie ustanovenia § 61 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, kedy boli navrhované a ukladané tresty v hornej polovici trestnej sadzby, cca v dĺžke 67 mesiacov. V odôvodnených prípadoch prokurátori navrhovali a sudy obligatórne ukladali trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na doživotie. Tak sa stalo v pôsobnosti Krajských prokuratúr Bratislava v 13 prípadoch, Banská Bystrica v 12 prípadoch, Trenčín v 10 prípadoch, Nitra v 10 prípadoch, Trnava v 6 prípadoch, Žilina v 14 prípadoch, Prešov v 9 prípadoch a Košice v 16 prípadoch.

V 58 prípadoch bol súdom uložený aj trest povinnej práce za súčasného uloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu a v 5 prípadoch trest vyhostenia.

Trest domáceho väzenia bol uložený raz v pôsobnosti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 Trestného zákona, pre tú istú právnu kvalifikáciu v dvoch prípadoch aj v pôsobnosti Krajskej prokuratúry

Žilina a pri tejto krajskej prokuratúre dvakrát tiež za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

Za spáchanie trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 4 a ods. 5 Trestného zákona bol vždy navrhovaný prokurátorom nepodmienečný trest odňatia slobody a v prípade, že nešlo o špeciálneho recidivistu alebo iné mimoriadne okolnosti či následok, bol tento trest navrhovaný v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby. Súčasne bol navrhovaný aj obligatórny trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá podľa § 61 ods. 5 písm. b) Trestného zákona. Tieto návrhy prokurátorov súdy v plnej miere akceptovali.

Vo vzťahu k návrhom prokurátorov na ukladanie trestov je zrejmé, že súdy tieto v podstate rešpektujú, obdobne, ako v roku 2020, sú však, asi pri 20 % obvinených ukladané iné ako navrhované tresty, a to tresty miernejšie. Týka sa to návrhov prokurátorov na ukladanie nepodmienečných trestov odňatia slobody, kedy sú ukladané skôr tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu a návrhov prokurátorov na ukladanie podmienených trestov odňatia slobody, kedy sú ukladané skôr tresty peňažné.

Krátkodobé nepodmienečné tresty odňatia slobody nie sú zo strany súdov naďalej ukladané z toho dôvodu, že prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa ods. 1, ako aj ods. 2 ustanovenia § 289 Trestného zákona je prečinom s trestnou sadzbou do jedného roka, a preto súdy postupujú v intenciách ustanovenia § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, keďže u prvotrestaných páchatel'ov sú splnené podmienky uloženia trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu v súlade s týmto ustanovením (v nadväznosti aj na zásady ukladania trestov podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona). Z týchto dôvodov potom akceptujú návrhy prokurátorov len na uloženie dlhších trestov odňatia slobody, ktoré ukladajú v prípadoch recidivistov, či páchatel'ov opakovane porušujúcich dopravné predpisy, ako aj v prípadoch spáchania skutku počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, a tiež pri trestnom čine všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona a pri vyšších odsekoch ustanovení § 285, § 289 a § 149 Trestného zákona.

Z ochranných opatrení bolo pri tomto druhu trestnej činnosti ukladané ochranné liečenie, celkovo v 82 prípadoch a v jenom prípade, v pôsobnosti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, bolo uložené ochranné opatrenie – zhabanie vecí.

Vo všeobecnosti k ukladaným trestom možno uviesť, že pri tejto trestnej činnosti sú ako prokurátormi pri návrhoch trestov a ochranných opatrení, tak i súdmi pri ich ukladaní, zohľadňované špecifiká a osobitosti skutkov, ktoré sa premietli po ustálení právneho posúdenia konania páchatel'ov aj do trestov, ktoré súčasne zohľadňovali aj generálnu a individuálnu prevenciu. Možno tak ukladané tresty, ako i ochranné opatrenia, vyhodnotiť ako primerané a zodpovedajúce zákonom požadovaným kritériám aj z hľadiska splnenia ich účelu.

Vyhodnotenie dôvodov oslobodenia obžalovaného spod obžaloby

Za sledované obdobie došlo v dvoch prípadoch k oslobodeniu súdom spod obžaloby, a to v pôsobnosti Krajských prokuratúr Žilina a Nitra. V prvom prípade sa jednalo o skutok, právne kvalifikovaný ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, kde prvostupňový súd spochybnil zákonnosť skutkovej vety z dôvodu, že neobsahovala všetky zákonné znaky objektívnej stránky daného prečinu. Obvineného našla hliadka Policajného zboru sedieť pod vplyvom alkoholu v motorovom vozidle, ktoré bolo havarované a tomuto bolo vznesené obvinenie presne pre takýto „skutkový dej“ a na totožnom skutkovom

základe bola na neho podaná aj obžaloba. Samosudca Okresného súdu Liptovský Mikuláš dňa 28.3.2022 vydal rozsudok, ktorým ho podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil s tým, že skutok nie je trestným činom, pretože konanie, popísané v podanej obžalobe o tom, že sedel v havarovanom vozidle pod vplyvom alkoholu, neobsahuje znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu, ktorý vyžaduje pod vplyvom návykovej látky vykonávanie takej činnosti, pri ktorej by bolo ohrozené zdravie alebo život, alebo spôsobená škoda na majetku a musí byť konané v stave vylučujúcom spôsobilosť na výkon takejto činnosti. Po právoplatnom oslobodení bolo opätovne začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie na odlišnom skutkovom základe, zodpovedajúcom ustanoveniu § 289 ods. 1 Trestného zákona (obvinený viedol vozidlo tak, že cúval z dvora, pričom nezvládol riadenie a prešiel do priekopy a pri kontrolnej dychovej skúške mu bol zistený alkohol v hodnote 1,20 mg/l etanolu vo vydychovanom vzduchu) a po podanej obžalobe bol právoplatne odsúdený.

V druhom prípade bol Okresným súdom Topoľčany oslobodený vodič vozidla, ktorý nemal pri sebe doklady a predstavil sa menom svojho brata, čo však vyšlo najavo až po podaní obžaloby. V tomto prípade bol aj prokurátorom navrhovaný postup podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku s tým, že následne bol obvinený skutočný páchatel', ktorý bol aj právoplatne odsúdený.

Úspešnosť podaných odvolaní, vrátane najčastejších dôvodov pre podanie odvolania prokurátorom

V preskúmaných veciach za rok 2022 pre trestné činy ohrozovania pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona a pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 a ods. 5 Trestného zákona bolo podaných 41 odvolaní, všetky pre nesúhlas prokurátorov s uloženým trestom. Krajské súde zamietali odvolania, súvisiace s neuložením trestu prepadnutia veci, ale vyhovelí odvolaniam, namietajúcim uložené mierne tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom, mierne tresty zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, či nízke peňažné tresty. Trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá nebol uložený len výnimočne, napr. v súvislosti s páchatel'om, u ktorého bola nameraná hraničná hodnota alkoholu a staral sa o nevládnú matku (Krajským súdom v Prešove bolo rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdené a podané odvolanie prokurátora zamietol).

V. časť – komplexné zhodnotenie

Vyhodnotenie stavu trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona a trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona z hľadiska ich štatistického trendu pri počte spáchaných trestných činov za obdobie roku 2020, vyhodnotenie príčin tohto stavu a vyhodnotenie prípadných regionálnych rozdielov v rámci pôsobnosti krajských prokuratúr

Z predložených štatistických údajov krajských prokuratúr je zrejmé, že v roku 2022 bol zaznamenaný mierny nárast obvinených osôb pri danej trestnej činnosti v porovnaní s rokom 2020, a to zo 4 534 osôb na 4 846 osôb. Príčinou je evidentne zvýšený počet dopravnobezpečnostných akcií, vykonávaných príslušníkmi dopravnej polície, keďže v najväčšej miere sú vodiči, jazdáci pod vplyvom alkoholu, či iných omamných látok, odhalení práve pri takýchto kontrolných aktivitách príslušníkov Policajného zboru. V menšej miere príde k odhaleniu takéhoto páchatel'a v dôsledku dopravnej nehody, alebo škodovej udalosti, alebo náhodnej kontroly, vykonanej príslušníkmi Policajného zboru kvôli inému porušeniu zákona

zo strany takýchto vodičov. Ako bolo konštatované už v Zhodnotení za rok 2020, jazda pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok, ako latentná forma protiprávneho konania, je odhaliteľná práve kontrolami príslušníkov Policajného zboru, takže jej stúpajúci trend je úmerný zvyšovaniu počtu ich kontrolno-bezpečnostných akcií. Samotný rozdiel nie je teda spôsobený prirodzeným nárastom počtu vodičov, jazdiacich pod vplyvom alkoholu alebo iných omamných látok, ale dôslednejším odhaľovaním tejto trestnej činnosti.

V súvislosti s trestným činom usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona nie je hodnotenie vývoja trendu v podstate možné, a to vzhľadom na nízky výskyt týchto trestných činov, ktoré sa v obvode niektorých krajských prokuratúr ani nevyskytli – k vzneseniu obvinenia prišlo dvakrát v obvode Krajskej prokuratúry Nitra, dvakrát v obvode Krajskej prokuratúry Trenčín a po jednom raze v pôsobnosti Krajských prokuratúr Žilina a Košice. Obdobne to bolo aj pri trestných činoch všeobecného ohrozenia podľa § 284 - § 285 a trestných činoch poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 – 288 Trestného zákona, ktoré sa tiež vyskytli len pri niektorých prokuratúrach, celkovo osemkrát – raz v pôsobnosti Krajskej prokuratúry Bratislava (§ 284), raz v pôsobnosti Krajskej prokuratúry Trenčín (§ 285) a šesťkrát v pôsobnosti Krajskej prokuratúry Žilina (dvakrát pre § 284, štyrikrát pre § 285).

Jeden z týchto prípadov, právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. a) Trestného zákona, však bol mimoriadne tragický. Jednalo sa o skutok, ku ktorému došlo dňa 2.10.2022 v Bratislave, na autobusovej zastávke Zochova, pri ktorej vodič osobného motorového vozidla Dušan Dědeček, pod vplyvom alkoholických nápojov, ktorých hodnota dosiahla 0,81 mg/l etanolu vo vydychovanom vzduchu, jazdil rýchlosťou 130 km/hod., pričom nezvládol prejazd ľavotočivou zákrutou, s vozidlom prešiel na zastávku MHD, na ktorej sa nachádzalo cca 40 ľudí a zrazil deväť ľudí, z ktorých piati zraneniam podľahli. K jeho právoplatnému odsúdeniu prišlo až v roku 2023, ale pre závažnosť daného konania je na mieste spomenúť uložený trest aj v tomto zhodnotení. Prvostupňový súd vodičovi uložil trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a uložil mu tiež trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na obdobie 10 rokov. Súčasne mu uložil ochranný dohľad na dobu 3 rokov. Na pokyn generálneho prokurátora SR bolo krajským prokurátorom podané odvolanie z dôvodu zvýšenia trestu odňatia slobody, ktoré bolo Krajským súdom v Bratislave dňa 9.10.2023 zamietnuté.

Z podkladov krajských prokuratúr vyplýva, že za obdobie roka 2022 neboli zaznamenané osobitné, či špecifické okolnosti a podmienky, ktoré by pozitívne, alebo negatívne ovplyvňovali nápad trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona podľa regiónov, resp. ich obyvateľov.

Iná situácia bola v roku 2020, a to v dôsledku prijatia protipandemických opatrení, súvisiacich s ochorením COVID 19. Nárast bol zaznamenaný práve v období mesiacov uvoľnenia pohyb obmedzujúcich opatrení. Naopak, poklesom sa táto trestná činnosť prejavila v čase, keď platili opatrenia vlády, obmedzujúce mobilitu ľudí, v dôsledku ktorých sa znížila frekvencia pohybu ľudí v exteriéri, a to samozrejme aj používaním motorových vozidiel. V tomto období sa problematika, spojená s požívaním alkoholu prejavila skôr na inej trestnej činnosti, ako je napríklad domáce násilie, keďže kumulácia ľudí v domácom prostredí nahradila voľnosť pohybu v exteriéri.

Zhodnotenie úrovne ukladaných sankcií súdom a vyhodnotenie trendu ukladania konkrétnych druhov trestov súdmi

Z predložených podkladov krajských prokuratúr a zo štatistických údajov predložených krajskými prokuratúrami je zrejmé, že zostal zachovaný trend súdov ukladať miernejšie druhy trestov, ako boli navrhované prokurátormi, a to formou častejšieho ukladania podmienených trestov odňatia slobody namiesto navrhovaných nepodmienených trestov odňatia slobody, ako aj ukladania peňažných trestov tam, kde boli navrhované podmienené tresty odňatia slobody. Pri ukladaní podmienených trestov odňatia slobody však bol zaznamenaný trend sprísňovania v podobe dlhšej skúšobnej doby a boli tiež ukladané vyššie peňažné tresty s dlhšou dobou náhradného trestu odňatia slobody. Opatrnejšie boli súdy stále pri ukladaní trestov prepadnutia veci – motorových vozidiel, kde výrazne zohľadňovali najmä možný dopad na rodinu páchatel'a a jeho blízke osoby (§ 34 ods. 3 Trestného zákona).

Na druhej strane, akceptovali všetky návrhy na ukladanie alternatívnych trestov, ako trest domáceho väzenia a trest povinnej práce, ktoré dokonca ukladali aj nad rámec podaných návrhov, ako aj návrhy prokurátorov na ukladanie ochranných opatrení, akými bolo zhabanie veci a ochranné liečenie. Za účelný prostriedok v rámci prevencie považovali súdy, rovnako ako prokurátori, ukladanie trestov zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, ktoré boli ukladané vždy, a rovnako tak postupovali aj pri doživotných trestoch zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Pri ukladaní obmedzení podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona sa prax súdov líšila - niektoré súdy obmedzenia začali ukladať, ale len ojedinele, dôvodiac prioritne nedostatkom probačných a mediačných úradníkov, ktorí by kontrolu uloženého obmedzenia mali zabezpečiť, ako aj prílišnou prísnosťou takéhoto potrestania. K ukladaniu obmedzenia podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona o povinnosti podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo sa zúčastniť na psychologickom poradenstve, zameranom na užívanie alkoholu a iných omamných látok, súdy pristupovali vtedy, pokiaľ tak nebolo rozhodnuté policajným orgánom v zmysle § 91 ods. 4 zákona NR SR č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“).

Vyhodnotenie aktivity prokurátorov v rámci preventívnej činnosti, spôsob plnenia a kontroly opatrení Zhodnotenia za rok 2020.

V rámci preventívnej činnosti sa zamerali prokurátori, vybavujúci agendu trestných činov na úseku dopravy, najmä na prednáškovú činnosť na vybraných základných a stredných školách, ako aj v autoškolách, obsahom ktorých bolo objasnenie vplyvu alkoholu a iných omamných látok na vodičov pri výkone činnosti, predstavovanej riadením motorových vozidiel v cestnej premávke z hľadiska priestupkovej a trestnoprávnej zodpovednosti.

Pravidelne sa zúčastňovali tiež súčinnosťných pracovných porád s príslušnými okresnými dopravnými inšpektorátmi, v rámci ktorých, okrem riešenia aplikačných problémov, spolupôsobili aj pri preventívnych aktivitách príslušníkov Policajného zboru.

V závere Zhodnotenia za rok 2020 boli prijaté nasledovné opatrenia, ktoré boli v určených lehotách aj splnené:

1. Predložiť Zhodnotenie na pracovnú poradu generálneho prokurátora SR v termíne do 29.10.2021 – I. námestníkom generálneho prokurátora SR bolo Zhodnotenie za rok 2020 na pracovnú poradu predložené.
2. Zaslať Zhodnotenie všetkým krajským prokuratúram za účelom jeho prerokovania na pracovných poradách s okresnými prokurátormi v termíne do 25.2.2022 – prípisom riaditeľa trestného odboru zo 7.2.2022 bolo Zhodnotenie za rok 2020 krajským prokuratúram zaslané.
3. V rámci prerokovania s okresnými prokurátormi zabezpečia krajské prokuratúry, aby prokurátori pri návrhoch na uloženie podmienkových trestov odňatia slobody za túto trestnú činnosť žiadali súdy o ukladanie obmedzení a povinností v súlade s ustanovením § 51 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. d), písm. i), písm. j) Trestného zákona v termíne do 30.4.2022 – opatrenie bolo všetkými krajskými prokurátormi a krajskými prokuratorkami splnené, títo vydali príslušné opatrenia a zabezpečili ich kontrolu, o ktorej priebežne informovali aj trestný odbor generálnej prokuratúry.
4. V rámci prerokovania s okresnými prokurátormi zabezpečia krajské prokuratúry, aby boli sprísnené návrhové opatrenia trestov zo strany prokurátorov a v prípade ich neuloženia súdom, boli podávané opravné prostriedkov vo zvýšenej miere za účelom dosiahnutia prísnejšieho ukladania trestov v termíne do 30.4.2022 - opatrenie bolo všetkými krajskými prokurátormi a krajskými prokuratorkami splnené, títo vydali príslušné opatrenia a zabezpečili ich kontrolu, o ktorej priebežne informovali aj trestný odbor generálnej prokuratúry.
5. Zhodnotenie zaslať ministrovi vnútra SR v termíne do 10.2.2022 – osobným listom generálneho prokurátora SR z 11.2.2022 mu bolo Zhodnotenie za rok 2020 zaslané.
6. Zabezpečiť stretnutie so zástupcami odboru dopravy Prezídia Policajného zboru za účelom ich oboznámenia sa so Zhodnotením a prijatím opatrení, zameraných na zvýšenie počtu výkonu cielených cestných kontrol, zameraných na jazdu pod vplyvom alkoholu a iných omamných látok, na možnosti zabezpečenia certifikovaných meradiel na zistenie prítomnosti iných omamných látok a na možnosti výkonu preventívnej prednáškovej aktivity vo vzťahu k maloletým a mladistvým osobám v termíne do 30.6.2022 – opatrenie bolo splnené, dňa 20.6.2022 sa konala porada prokuratorky trestného odboru s riaditeľom odboru dopravy Prezídia Policajného zboru a vedúcimi pracovníkmi tohto odboru, tematicky zameraná na skutočnosť, obsiahnuté v predmetnom opatrení.
7. Do Plánu hlavných úloh prokuratúry SR na rok 2023 zaradiť opätovne úlohu o zhodnotení stavu zákonnosti pri tejto trestnej činnosti, a to za účelom zistenia prínosu predmetného zhodnotenia pre aplikačnú prax v termíne do 30.12.2022 – opatrenie bolo splnené, úloha bola do Plánu hlavných úloh prokuratúry SR na rok 2023 zaradená pod bodom 7).

Návrh opatrení a námětov na skvalitnenie rozhodovacej činnosti príslušných orgánov, príp. iné poznatky súvisiace s predmetnou trestnou činnosťou, vedúce najmä k možnosti zníženia jej páchania

Pri uvedenej trestnej činnosti je potrebné znovu poukázať na to, že latentnosť posudzovanej kriminality má za následok skresľovanie reálneho počtu týchto protiprávných konaní, ktorých je nepochybne viac, ako sa prejavuje v štatistických ukazovateľoch, ktoré obsahujú len odhalenú kriminalitu. Vodičov tak neodrádzajú ani hroziace tresty, ktorých ukladanie sa

každým rokom sprísňuje, a to ako z hľadiska dĺžky trestov zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, tak aj z hľadiska výšky peňažných trestov a predlžujúcej sa skúšobnej doby pri podmienených trestoch odňatia slobody.

V nadväznosti na poznatky zo Zhodnotenia za rok 2020, a tiež z aktuálneho vyhodnotenia podkladov z krajských prokuratúr je potrebné uviesť, že nepochybne jedným z najúčinnějších prostriedkov na zníženie tejto trestnej činnosti je ukladanie trestu prepadnutia veci – motorového vozidla, ktorého výraznejšej aplikácii však bráni legislatívna úprava, týkajúca sa podmienok ukladania trestov. Pri ustanovení § 289 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona sa tento trest javí neadekvátny, keďže ide len o prečin, nemajúci za následok reálnu ujmu na zdraví, živote, príp. cudzom majetku. Zrejmy nepomer k závažnosti týchto prečinov (vyklúčujúci možnosť uloženia tohto trestu podľa § 60 ods. 6 písm. b) Trestného zákona) je predstavovaný najmä hodnotou súčasných motorových vozidiel, ako aj tým, že veľká časť vodičov sa trestných činov na úseku dopravy dopustí jazdou na motorových vozidlách, patriacich ich zamestnávateľovi, v prípade podnikateľov firme, resp. je vozidlo v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. V tejto súvislosti bude potrebné, aby prokurátori pri návrhoch trestov, zvažovali aj možnosti na postup podľa § 60 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého, ak je vec, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu, zmiešaná s majetkom páchatel'a alebo s majetkom inej osoby získaným v súlade so zákonom, môže súd uložiť prepadnutie veci takej hodnoty, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci.

Je teda na mieste zachovať zvyšujúci sa trend ukladania trestu prepadnutia veci – motorového vozidla, a tento navrhovať vždy, keď budú splnené podmienky zásad ukladania trestov. Keďže prokurátori považujú ukladanie trestu prepadnutia veci – motorového vozidla za jeden z najpravdepodobnejších účinných prostriedkov prevencie danej trestnej činnosti, aj majú tendencie zvyšovať návrhové oprávnenia aj týmto spôsobom.

Za efektívny prostriedok na zníženie týchto trestných činov možno považovať tiež pokračovanie v trende ukladania trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá pri každom konaní, kvalifikovanom podľa ustanovení trestných činov všeobecne nebezpečných podľa § 284 až § 289 Trestného zákona (spáchaných jazdou motorovým vozidlom), ako aj trestný čin usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona, pretože prax potvrdzuje, že tento trest patrí medzi najúčinnšie prostriedky aj z hľadiska generálnej prevencie. V tejto súvislosti ale je tiež potrebné stále dôsledne vyhodnocovať podmienky pre podmienené upustenie od výkonu zvyšku tohto trestu a neakceptovať ako dostatočné len samotné uplynutie polovice výkonu trestu, ale venovať pozornosť každému protiprávnemu konaniu, ktorého sa takýto páchatel' dopustí v nadväznosti na požitie alkoholu, alebo inej návykovej látky.

Na mieste je tiež zachovanie trendu sprísňovania návrhov trestov a podávanie návrhov na ukladanie ochranných opatrení zo strany prokurátorov a v prípade ich neuloženia súdom, podávanie opravných prostriedkov vo zvýšenej miere za účelom dosiahnutia prísnejšieho ukladania trestov. Trestné sadzby, upravujúce postihy za tieto trestné činy, sa dajú stále vyhodnotiť ako postačujúce, ale bude na mieste viac využívať aj rozpätie nad dolnou hranicou, či dolnou polovicou príslušnej trestnej sadzby (samozrejme za zohľadnenia zásad ukladania trestov).

Podávanie návrhov na ukladanie konkrétnych obmedzení a povinností v zmysle § 51 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona, bolo v roku 2020 realizované pri tomto druhu trestnej činnosti v kontexte ustanovenia § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona (obmedzenie, spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok) a § 51 ods. 4 písm. j)

Trestného zákona (povinnosť podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii, alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve). Návrhy na postup podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona v tých prípadoch, kde nebolo rozhodované príslušným policajtom podľa § 91 ods. 4 zákona o cestnej premávke súdy akceptovali, ale návrhy na ukladanie obmedzenia, spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, vyhodnocovali rozdielne, pričom prevažoval názor na neakceptáciu takýchto návrhov. Dôvodom bol jednak súdmi konštatovaný akútny nedostatok probačných a mediačných úradníkov, ktorí by dodržiavanie takéhoto obmedzenia mali kontrolovať a jednak názor súdov na príliš prísny postih takýchto páchatel'ov v prípade, že sú prvotrestaní a dovedy bezúhonní, najmä bez protiprávneho konania z minulosti spáchaného pod vplyvom alkoholu, či inej návykovej látky, príp. bez potvrdenej závislosti na alkohole, či iných návykových látkach.

Názor na príliš represívny postih uložením obmedzenia podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona pri kvalifikácii podľa § 289 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mali aj niektoré okresné a krajské prokuratúry, pričom tento názor je možné akceptovať. Nápravu páchatel'a, ktorý sa takéhoto konania, postihnutel'ného trestom odňatia slobody do jedného roka, dopustil prvýkrát (a možno ojedinele), je možné dosiahnuť samotným trestom odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu s tým, že probačný dohľad, spojený s takýmto obmedzením, by mal nastúpiť až vtedy, keď sa už bude vyžadovať prísnejšia kontrola dodržiavania určitých obmedzení, ktorej potreba bude vychádzať z konkrétnych skutočností, nasvedčujúcich tomu, že už skôr prijaté opatrenia na jeho nápravu (napr. pri inom protiprávnom konaní, spojeným s užívaním alkoholu, alebo iných omamných látok) boli neúčelné, príp. bola zistená závislosť na daných látkach, nasvedčujúca tomu, že sa páchatel' môže daného konania opakovane dopúšťať. Tiež možno súhlasiť s názorom súdov, že účelom trestu pri danej trestnej činnosti je zabrániť vodičom, aby sa dopúšťali trestnej činnosti, v súvislosti s jazdou po požití alkoholu, alebo iných návykových látok, kedy súdy považujú za jeden z najúčelnejších trestov na nápravu páchatel'a, trest zákaz činnosti viesť motorové vozidlá, ktorý je aj vždy pri týchto trestných činoch ukladaný, a to popri ďalšom treste (najčastejšie trest odňatia slobody s podmieneným odkladom, alebo trest peňažný s náhradným trestom odňatia slobody). Z týchto dôvodov budú návrhy na uloženie probačného dohľadu s obmedzením podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona už podávané až podľa výsledku dôsledného vyhodnotenia toho, či by takéto potrestanie bolo primeraným a účelným opatrením na nápravu páchatel'a, pri súčasnom vyhodnotení osoby páchatel'a z hľadiska jeho bezúhonnosti a tiež jeho sklonu k požívaniu návykových látok.

Pri návrhoch na ukladanie povinností podľa § 51 ods. 4 písm. j) Trestného zákona, v podobe povinnosti zúčastniť sa v skúšobnej dobe na psychologickom poradenstve, zameranom na užívanie alkoholu a iných omamných látok, bude použiteľnosť takéhoto návrhu závisieť od toho, či v danej veci príslušný policajt už nerozhodol podľa § 91 ods. 4 zákona o cestnej premávke. V tejto súvislosti bude na mieste vyžadovať od príslušného policajta, aby po ukončení vyšetrovania spisový materiál obsahoval nielen rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu podľa § 70 ods. 1 písm. a) zákona o cestnej premávke a certifikát o kalibrácii prístroja na výkon dychovej skúšky, ale tiež rozhodnutie o preskúmaní zdravotnej spôsobilosti vo vzťahu k závislosti na alkohole, inej návykovej látke alebo liečiva lekárom psychiatrom, vydané podľa § 91 ods. 4 zákona o cestnej premávke.

Okrem vyššie uvedených represívnych opatrení sa javí naďalej dôvodná aj preventívna činnosť, ktorej sa prokurátori už intenzívne venujú formou prednášok na školách, ale aj v autoškolách, spojená s prezentovaním už zaznamenaných závažných následkov vedenia motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, či inej návykovej látky. Súčasťou týchto prednášok

bude tiež prezentácia reálnych ukončených prípadov, spolu s konkrétnymi rozhodnutiami, poukazujúcimi na následky nezodpovedného konania vodičov motorových vozidiel a na tresty, ktoré za takéto protiprávne konania sú ukladané.

O p a t r e n i a :

1. Predložiť Zhodnotenie na pracovnú poradu generálneho prokurátora SR.

Termín: do 30.11.2023

Zodpovedný: I. námestník generálneho prokurátora SR

2. Zaslať Zhodnotenie všetkým krajským prokuratúram za účelom jeho prerokovania na pracovných poradách s okresnými prokurátormi.

Termín: do 30.1.2024

Zodpovedný: riaditeľ trestného odboru

3. Zabezpečiť, aby okresní prokurátori pokračovali v trende sprísňovania návrhov trestov a podávania návrhov na ukládanie ochranných opatrení zo strany prokurátorov a v prípade ich neuloženia súdmi, podávali vo zvýšenej miere opravné prostriedky za účelom dosiahnutia prísnejšieho ukládania trestov.

Termín: 25.2.2024

Zodpovední: krajskí prokurátori

4. Zhodnotenie zaslať ministrovi vnútra SR

Termín: do 25.2.2024

Zodpovedný: I. námestník generálneho prokurátora SR

5. Do Plánu odbornej prípravy a vzdelávania prokuratúry SR na rok 2024 zaradiť pracovnú poradu trestného odboru na úseku trestných činov v doprave, ktorá sa bude venovať aj problematike trestných činov podľa § 289 Trestného zákona a usmrtenia podľa § 149 ods.4, ods. 5 Trestného zákona v kontexte predmetného zhodnotenia.

Termín: 30.12.2023

Zodpovedný: riaditeľ trestného odboru

Spracovala: **JUDr. Ľubica Chlpíková**
prokurátorka

Schválil: **JUDr. Vladimír Javorský, PhD.**
riaditeľ trestného odboru

